

Strategisk inriktning och åtgärdsplan 2026

Framtagen enligt lag (2023:96) om kommuners
ansvar för brottsförebyggande arbete

Trygghets- och säkerhetsavdelningen

Södertälje
kommun

1. Bakgrund och syfte

Enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196) ska varje kommun bedriva ett kunskapsbaserat och effektivt brottsförebyggande arbete samt säkerställa organisatoriska förutsättningar för det arbetet. Syftet med lagen är att stärka kommunernas systematiska brottsförebyggande arbete och i förlängningen minska brottsligheten och skapa ökad trygghet.

Enligt lagen ska kommunerna kartlägga brottsligheten inom sitt geografiska område och ta fram en lägesbild. Kommunerna ska med lägesbilden som underlag, och kunskap av verkningsfulla åtgärder, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan). För att arbeta kunskapsbaserat ska även lägesbilden innehålla en analys av bland annat orsakerna till de problem som identifieras.

Lägesbilden, enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete för Södertälje kommun ger en bild av läget under år 2025. Lägesbilden kommer inledningsvis att följas upp och revideras årligen. Södertälje kommuns brottsförebyggande lägesbild har samordnats av kommunens trygghets- och säkerhetsavdelning, inom ramen för samordningsansvar för kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Utifrån slutsatserna som har identifieras i den brottsförebyggande lägesbilden presenteras nedan de prioriterade strategiska inriktningar som Södertälje kommun kommer fokusera på under kommande år.

Lägesbilden och åtgärdsplanen som ett underlag för samverkan med andra aktörer

Lägesbilden och åtgärdsplanen kommer kunna användas som ett underlag för samverkan med andra parter. Södertälje kommun behöver därmed, parallellt med att arbeta utifrån lägesbildens identifierade behov samt beslutade åtgärder, öka förmågan att identifiera vilka samverkansparter från både offentlig och privat sektor som har möjlighet att bidra till lösningar på identifierade problem.

2. Prioriterade inriktningar och behov utifrån lägesbilden

Nedan presenteras fem övergripande inriktningsområden, utifrån prioriteringsgrunder i lägesbilden, för kommunens brottsförebyggande arbete under kommande år.

Dessa övergripande, identifierade inriktningarna kommer ligga till grund för att stärka och vidareutveckla kommunens brottsförebyggande arbete. Utöver inriktningsområden kommer fortsatt det övriga brottsförebyggande arbetet som kommunen genomför att fortsätta.

Syftet med åtgärdsplanen är enligt lagstiftningen främst att fungera som ett instrument för prioriteringar och beslutfattande samt för att underlätta uppföljning. Ytterligare skapas möjligheter att konkretisera och tydliggöra vad som ska genomföras samt kan åtgärdsplanen fungera som underlag för kommunikation.

Södertälje kommuns åtgärdsplan kommer fortsatt att utvecklas varje år. Fokus ligger på att förtydliga pågående åtgärder och aktiviteter samt behov av vidareutveckling av åtgärder eller behov av nya åtgärder.

Unga och kriminalitet

- Stärka kommunens arbete för att förebygga nyrekrytering
 - » Utveckla arbetssätt och utöka kunskapen om nyrekrytering, radikalisering, flickors delaktighet i brottslighet samt riskfaktorer som funktionsnedsättning bland unga.
 - » Stärka kommunens förebyggande arbete kring internet som arena
- Fortsätta stärka kommunens brottsförebyggande arbete i skolor och på fritidsgårdar
 - » Fortsatt utveckla kommunens förebyggande arbete gällande brott som barn och unga kan utsättas för i kommunens verksamheter för unga
 - » Fortsätta utveckla det situationella brottsförebyggande arbetet kring lokaler
- Stärka kommunens strategiska arbete kring tidigt förebyggande insatser (utifrån risk- och skyddsfaktorer hos barn och unga) samt aktivt stärka föräldrar
 - » Fortsätta utveckla insatser med fokus på föräldrastöd och tidigt förebyggande åtgärder mot identifierade riskfaktorer med fokus på hela familjen.
 - » Ökat familjefokus och föräldrastöd inom befintliga insatser för unga.

Minskat våld och brottsutsatthet

- Stärka arbetet för minskat våld i offentlig miljö
 - » Fortsätta utveckla arbete för att få fler att vilja lämna en kriminell livsstil samt arbeta uppsökande mot målgruppen
 - » Öka kunskapen om flickor och kvinnors roll i den organiserade brottsligheten

- Stärka arbetet för minskat våld i hemmiljöer
 - » Stärka samverkan inom det brottsförebyggande och våldsförebyggande arbetet
 - » Stärka det förebyggande arbetet ur ett arbetsgivarperspektiv med fokus på att upptäcka och stödja vid utsatthet
- Minska risken att sårbara grupper utnyttjas och blir delaktiga i brottslighet
 - » Öka kunskapen om brottsutsatthet och risker hos sårbara målgrupper som äldre och funktionsnedsatta att utnyttjas inom den organiserade brottsligheten

Trygga stadsdelar

- Stärka kommunens arbete för att vända utvecklingen i utsatta bostadsområden och områden med icke-önskvärd utvecklig
 - » Utveckla områdesspecifika handlingsplaner samt systematisk uppföljning av arbetet genom regelbundna områdesanalyser
- Utöka samverkan för att tillsammans med andra, lokala aktörer stärka bostadsområdena
 - » Stärka samverkan med trossamfund i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet
 - » Fortsätta utveckla systematisk samverkan med fastighetsägare och civilsamhället inom ramen för platssamverkan
- Stärka arbetet för att motverka att otrygga och brottsutsatta platser uppkommer
 - » Öka kunskapen om situationellt brottsförebyggande arbete i tidiga skeden, planering, lokalförsörjning och underhåll av offentliga miljöer
 - » Systematiskt kartlägga upplevd otrygghet och inhämta kunskap om varför platser eller områden upplevs som otrygga genom medborgardialoger
- Stärka kommunens arbete mot utanförskap och främja integration (in- går även i fler inriktningsområden)
 - » Stärkt samordning mellan det brottsförebyggande arbetet och kommunens arbete för social hållbarhet

Motverka den kriminella ekonomin

- Skapa robusta handläggningssystem för att motverka att kommunens inköpsprocess och myndighetsbeslut utnyttjas med kriminella syften
 - » Säkerställa återkommande kompetenshöjning och utbildning inom välfärdsbrott samt systematiskt analysera sårbarheter och risker inom verksamheter
 - » Stärka och fortsätta implementera arbetsmodeller för kontroller och uppföljning inom upphandlings- och inköpsprocessen, i syfte att motverka den kriminella ekonomin
 - » Fortsätta utveckla systematik och arbetssätt för kontroller av utbetalningar som görs inom kommunen, som exempelvis föreningsbidrag

- Kunskapshöja och stärka det systematiska arbetet att dela information om brott och oegentligheter som upptäcks internt som externt med myndigheteter
 - » Öka kunskapen och systematik om hur information kan delas eller polisanmälas till brottsbekämpande myndigheter
- Fortsätta aktiv tillsyn och uppsökande arbete för att främja sund konkurrens och upptäcka felaktigheter
 - » Fortsätta aktivt främja sunt företagande och stärka dialogen med näringslivet i kommunen för att minska ekonomisk brottslighet i Södertälje
 - » Fortsätta kartlägga riskområden och genomföra aktiv tillsyn kring dessa områden
 - » Fortsätta främja sunt samhällsbyggande genom trygghetsfokuserad och uppsökande tillsyn
- Stärka kommunens arbete mot otillåten påverkan för att främja tillit till handläggningen och trygga medarbetare
 - » Stärka stödet och återkommande genomföra utbildning för att trygga upp kommunens medarbetare som arbetar med myndighetsutövning samt yrkesroller som fattar beslut för kommunkoncernens vägnar
 - » Öka kunskapen och kartlägga omfattningen av otillåten påverkan samt hot och våld. Stärka arbetsmetoder för att minska utsattheten bland både personal och förtroendevalda inom hela kommunkoncernen

Stärkt samverkan och utveckling av det kunskapsbaserade arbetet

- Utveckla kommunens arbetsforum och ledningsstruktur för det brottsförebyggande arbetet.
- Utveckla samverkan internt i kommunkoncernen och med andra, relevanta, aktörer
 - » Fortsätta utveckla kommunens samverkansforum och styrmodell för samverkan, Pax
- Skapa stärkta arbetssätt för att arbeta kunskapsbaserat samt stärka arbetet med utvärdering, uppföljning och koppla in indikatorer till arbetet (inom alla inriktningsområden)
 - » Utveckla datadriven analys av faktorer kring brott och riskfaktorer samt fortsätta utveckla systematisk kartläggning med fokus på brottslighet och otrygghet

Pågående insatser och åtgärder

Nedan presenteras exempel på beslutade och pågående åtgärder där arbetet kommer att fortgå under kommande år.

Inriktning	Åtgärd/insats	Syfte	Målsättning	Beskrivning
Unga och kriminalitet	Rätt kurva	Insatsen erbjuds till barn i åldrarna 8 till 15 år och deras föräldrar, syftet är att förhindra att unga personer dras in i kriminalitet och kriminella nätverk	Målet är att förebygga fortsatt kriminalitet och erbjuda utökat stöd till föräldrar.	Utgår från tyska modellen "Kurve Kriegen" med fokus att ge stöd ur ett familjeperspektiv. Arbetet lokalt anpassas för förutsättningarna i Södertälje i samverkan med polisen.
	SSPF	Syftet är att upptäcka ungdomar i risk att begå brott eller med en begynnande kriminalitet.	Målet är att ungdomarna ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.	SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) är lokala samverkansforum där aktörerna samverkar kring unga i risk. Samverkan bygger på regelbundna, återkommande möten och gemensamma åtagandeplaner.
	SIG	Syftet är att stötta unga med hög risk för att begå brott att lämna en kriminell livsstil.	Målet är att motverka att den unge återfaller i brott	SIG (Sociala insatsgrupper) är en insats för unga/unga vuxna med allvarligt normbrytande beteende.
	Stödcentrum för unga brottsutsatta	Syftet är att ge stöd till brottsutsatta unga som utsatts för brott på allmän plats samt anhöriga och vittnen.	Målet är att minska de negativa konsekvenserna av utsattheten och på sikt minska risken att den utsatte blir förövare.	Verksamheten arbetar uppsökande och erbjuder stöd till unga som utsatts för brott samt anhöriga och vittnen.
	Medling mellan unga i skolan	Syftet är att brottsutsatta ska får bearbeta sin upplevelse samt gärningspersoner får ökad insikt i konsekvenser av brottet	Målet är att stärka möjligheten och förmågan att lösa konflikter mellan unga.	Arbetet utgår utifrån att arbeta uppsökande mot unga med fokus på både brottsutsatte och gärningspersonen samt att lära unga att lösa konflikter mellan sig.
	Samverkans-team	Syftet är att erbjuda familjestöd till barn och unga som uppmärksammas i skolan i samverkan med skolpersonal.	Målet är att stärka de tidiga insatserna från förskoleklass och fånga upp elever i ett tidigt skede.	Teamen består av skolans personal och socialtjänstens familjestöd-jare. Teamen ska främst främja elevers utveckling i form av stöd till vårdnadshavare i samarbete med skolans insatser.
	TSI (tidiga samordnade insatser) – pilotprojekt	Syftet är att utveckla arbetssätt för att stötta barn i förskolan och erbjuda föräldrastöd.	Målet är att upptäcka tidiga tecken på svårigheter, erbjuda stöd och förebygga framtida problem.	Utveckling av en strukturerad samverkansmodell mellan förskola och socialtjänst.
Minskat våld	Trefas och avhopparverksamhet	Syfte är att arbeta uppsökande och identifiera de personer som löper störst risk att skjutas eller bli skjutna i närtid, samt förhindra det.	Minska antalet grova våldsbrott och konflikter i den nätverkskriminella miljön.	Samverkan och kartläggning av individer som ingår i konfliktmiljöer. Utveckling av kommunens arbete med att stödja individer att lämna en kriminell livsstil. Modellen går ut på att polisen, kriminalvården och socialtjänsten samarbetar.
	Anhörigstöd för personer som står nära någon i kriminalitet	Syftet är att erbjuda stöd till anhöriga vars närstående är brottsaktiva.	Målet är att avlasta anhöriga, samt stärka deras egen ork att stödja individen.	Anonymt och kostnadsfritt samtalsstöd för anhöriga till personer som är, eller riskerar att bli, involverade i kriminalitet.
	Gejser	Syftar till att fånga upp och ge stöd till våldsutövare.	Målet är att minimera de negativa konsekvenserna av våldsutsatthet.	Samarbete mellan polis, socialjour, socialtjänst och hälso- och sjukvården.

Inriktning	Åtgärd/insats	Syfte	Målsättning	Beskrivning
Tryggare bostadsområden		Systematiskt arbete med fokus på ökad trygghet och minskad brottsutsatthet.	Ökad trygghet och minskat brottslighet på offentliga platser i Södertälje.	Exempelvis: - Nattvandring - Grannsamverkan - Trygghetsvandringar - Väktarnärvaro på brottsutsatta och otrygga platser - Ordningsvakter i centrala Södertälje
	EST (Effektiv samordning för trygghet)	Syftet är effektiv samverkan för att skapa en gemensam lägesbild.	Ökad trygghet och minskad brottslighet.	Arbetsmetod för att arbeta kunskapsbaserat och systematiskt med brott och otrygghet i samverkan. Fokus är att dela information och få en gemensam lägesbild av vad som händer i Södertälje, för att rätt resurser ska användas vid rätt tillfälle.
Kriminell ekonomi	Arbete mot bidragsbrott	Syftet är att motverka att bidrag betalas ut på felaktiga grunder samt skapa stärkta kontrollprocesser.	Minska att utbetalningar görs på felaktiga grunder och att stöd går till rätt person som behöver hjälp.	- Utarbetade rutiner och metoder för utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag. - Ökad kompetensen inom verksamheterna kring felaktig folkbokföring samt polisanmälningar av bidragsbrott. - Utarbetade rutiner och metoder för att motverka felaktiga utbetalningar
	Tillsyns-arbete	Uppsökande tillsyn för att identifiera felaktigheter och brottslighet.	Främja ett sunt företagande samt sund samhällsbyggande och minska felaktigheter.	- Uppsökande tillsyn kopplat till avfallsdumpning, illegalt avfall samt bygg- och rivningsavfall - Tillsyn av livsmedelshantering och livsmedelslokaler - Tillsyn för att motverka felaktiga/farliga boendemiljöer utifrån bygglov
	Arbete mot välfärdsbrott inom vård och omsorg	Syftet är att minska risken för välfärdsbrott inom vård och omsorg.	Minska utsattheten för välfärdsbrott, så att de som behöver stöd får en god vård och omsorg.	- Upparbetade rutiner för hur anbudsgivare granskas vid upphandlingar samt systematisk kontroll av avtal - Upparbetad rutin för kontroller vid direktupphandlingar - Stärkta rutiner kring fakturakontroller
Otillåten påverkan	Otillåten påverkan och korruption	Minska förekomsten av korruption och otillåten påverkan.	Målet är att personal är trygga i sin tjänsteutövning och vet vart de ska vända sig vid oegentligheter.	- Kompetenshöjande insatser kring jäv och korruption - Framtagna riktlinjer för motverkan av korruption – mutor, jäv och oegentligheter

**Södertälje
kommun**

Södertälje kommun

Besök: Stadshuset, Nyköpingsvägen 26, Södertälje

Tel: 08-523 010 00 (kontaktcenter)

E-post: kontaktcenter@sodertalje.se

www.sodertalje.se